

Säkerhetsdatablad

Varning

Detta säkerhetsdatablad (SDS) har utarbetats speciellt för professionella (stenhuggare, installatörer, osv.) som mekaniskt bearbetar material på ett sätt som kan generera respirabelt damm. Om du ska bearbeta material på detta sätt, läs denna information noggrant.

Dessa produkter innehåller olika mängder kristallint kisel. Att behandla dem felaktigt eller utan att vidta lämpliga säkerhetsåtgärder kan orsaka allvarliga sjukdomar.

SÖK ALLTID RÅD AVSEENDE HÄLSA OCH SÄKERHET FRÅN DEN LOKALA FÖRVALTNINGEN OCH FRÅN ETT PROFESSIONELLT SKYDDSOMBUD FÖR ATT IMPLEMENTERA DE ARBETSSÄKERHETSÅTGÄRDER SOM KRÄVS FÖR ATT UPPFYLLA DE REGULATORISKA KRAVEN OCH FÖR ATT MINSKA DAMMEXPONERING, EFTERSOM DE NÖDVÄNDIGA SÄKERHETSÅTGÄRDERNA BEROR PÅ DE SPECIFIKA FÖRHÅLLANDENA PÅ ARBETSPLATSEN.

ARBETSGIVARNA TILL DE ARBETSTAGARE SOM BEHANDLAR MATERIALET ANSVARAR FÖR ATT INFORMERA SINA ANSTÄLLDA OM RISKERNA OCH FÖR ATT SE TILL ATT ARBETSPLATSEN UPPFYLLER GÄLLANDE REGLER OCH LAGAR. DE ANSVARAR OCKSÅ FÖR ATT GENOMFÖRA DE HÄLSO- OCH SÄKERHETSÅTGÄRDER SOM ÄR NÖDVÄNDIGA PÅ ARBETSPLATSEN.

Innehåll

1. Identifiering av ämnet eller blandningen och företaget eller firman	4
2. Identifiering av faror	4
3. Information om sammansättning/komponenter	5
4. Första hjälpen	6
5. Brandbekämpningsåtgärder	6
6. Åtgärder att vidta vid oavsiktligt utsläpp	6
7. Hantering och förvaring	7
8. Exponeringskontroll/individuellt skydd	7
9. Fysiska och kemiska egenskaper	10
10. Stabilitet och reaktivitet	10
11. Information om toxicitet	11
12. Miljöinformation	12
13. Överväganden vid bortskaffande	12
14. Transportinformation	12
15. Information om regelverk	12
16. Övrig information	13

1. Identifiering av ämnet eller blandningen och företaget eller firman

1.1 Produktidentifiering

Säljs som: Silestone® XM

De substanser som bidrar till blandningens klassificering: kristallint kisel (SiO₂) (kvarts, kristobalit).

UFI-koder: 2W10-10FR-YOOS-DJRV

1.2 Relevanta identifierade användningsområden för ämnet eller blandningen och icke-rekommenderade användningsområden

Identifierade användningsområden: Yta för konstruktion och dekoration avsedd för inomhusbruk, främst som bänkskiva i kök och badrum, till golv, diskhoar, duschkar, väggpaneler och andra liknande användningsområden.

Kontraindikerade användningsområden: Bearbeta inte materialet mekaniskt med en torr metod; undvik bildning av luftburet damm.

1.3 Information om leverantör av säkerhetsdatabladet

COSENTINO GLOBAL, S.L.U.
Autovia A-334, salida 60,
04850 Cantoria (Almeria) - Spain
Tel.: +34 950 444 175 / Fax: +34 950 444 226
info@cosentino.com / www.cosentino.com

Leverantör av säkerhetsdatablad (om annan än ovan):

COSENTINO SCANDINAVIA A.B.
Lärjeågatan 6,
415 25 Göteborg

1.4 Telefonnummer för nödsvar

ChemTel Inc. (24/7/365, flerspråkig service):
Över hela världen: +1-813-248-0585
USA: 1-800-255-3924 (toll free)
Australien: 1-300-954-583
Kina: 400-120-0751
Indien: 000-800-100-4086
Mexiko: 01-800-099-0731
Brasilien: 0-800-591-6042

För information om nödtelefonnummer till nationella myndigheter i EU kan du besöka:

https://echa.europa.eu/documents/10162/2322249/emergency_phone_numbers_en.pdf

2. Identifiering av faror

2.1 Klassificering av ämnen eller blandningar

Halt av kristallint kisel:

 1–10 % SiO₂

(*) Produkterna Q10 är identifierade på baksidan av skivan och med en etikett på kanten.

Om du behöver en mer exakt halt av kristallint kisel i specifika produkter, kontakta COSENTINO GLOBAL, S.L.U.

Halt av titandioxid (TiO₂): 0–2,5 %.

Förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP) / GHS ver. 7 / direktiv 2004/37/EC:

STOT RE 2: Specifik organtoxicitet – upprepad exponering (Specific Target Organ Toxicity – repeated exposure). Kategori 2.
H373: Kan orsaka organskador (lungor) genom lång eller upprepad exponering (via inandning).
H350i: Kan orsaka cancer vid inandning.
STOT SE 3: Specifik organtoxicitet – enstaka exponering (Specific Target Organ Toxicity – single exposure). Kategori 3.
H335: Kan orsaka irritation i luftvägarna.

CLP-förordning (EC) nr 1272/2008 klassificerar inte några faror hos de färdiga produkterna Silestone® XM. Med tanke på att de innehåller kristallint kisel (SiO₂) såsom kvarts eller kristobalit, kan luftburna dammpartiklar genereras under mekanisk bearbetning eller beredning av Silestone® XM (skärning, formning, perforering, gravyr osv.). Dessa partiklar, som inkluderar respirabelt kristallint kisel, kan stanna kvar i luften. Storskalig eller upprepad inandning av denna del av mineraldamm och kristallint kisel kan orsaka allvarliga sjukdomar, inklusive pneumokonios, lungfibros (silikos), lungcancer, kronisk obstruktiv lungsjukdom (KOL), ökad risk för autoimmun sjukdom och njursjukdom.

Det färdiga materialet har certifierats av UL-Underwriters Laboratories och Eurofins som ett material som uppfyller Indoor Air Quality Standards för flyktiga organiska föreningar (UL Greenguard Certification No. 2903-410 for Office Environment & UL Greenguard Gold No. 2904-420 compliant with CDPH for Office and Classroom Environment – Eurofins Attestation A+ emission class). Materialet har också fått certifieringar som intygar att det inte är skadligt för människors hälsa, inklusive ett internationellt certifikat, NSF*, som garanterar att det är säkert för kontakt med livsmedel.

(*) Du kan hitta mer information om de produkter som certifierats av NSF på www.nsf.org

2.2 Etikettinformation

Förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP) / GHS ver. 7 / direktiv 2004/37/EC:

Varningssymboler:

Signalord: **FARA**

Faroangivelser:

- H373: Kan orsaka organskador (lungor) genom lång eller upprepad exponering (via inandning).
- H350i: Kan orsaka cancer vid inandning.
- H335: Kan orsaka irritation i luftvägarna.

Skyddsangivelser:

- P201: Inhämta särskilda instruktioner före användning.
- P202: Använd inte produkten innan du har läst och förstått säkerhetsanvisningarna.
- P260: Inandas inte damm.
- P264: Tvätta händerna och ansiktet grundligt efter hantering.
- P270: Åt inte, drick inte och rök inte när du använder produkten.
- P284: Använd andningsskydd med partikelfiltrering (minst P3 eller N95).

Se avsnitten 7 och 13 för information om korrekt lagring och bortskaffande samt avsnitt 8 för information om exponeringskontroll.

2.3 Andra faror

Resultat av PBT- och vPvB-utvärderingarna: Denna blandning uppfyller inte PBT-normer enligt förordning (EG) nr 1907/2006, bilaga XIII. (Avsnitt 12) Denna blandning uppfyller inte vPvB-normer enligt förordning (EG) nr 1907/2006, bilaga XIII.

3. Information om sammansättning/komponenter

3.1 Ämnen

Ej tillämpligt.

3.2 Blandningar

Sammansättning (%): Materialet består av oorganiska mineralfyllmedel (85-95%), huvudsakligen fältspat och glas i olika proportioner, <5% keramiska partiklar och <10% kvarts och kristobalit; polymeriserad polyesterharts (5-15%); och resten (<5%) pigment och tillsatser.

Ämnen i blandningen som utgör en hälso- eller miljöfara enligt förordning nr 1272/2008/EC, DIREKTIV 2004/37/EC, klassificeras som PBT/vPvB eller finns med på kandidatlistan:

INDIKATORER	IUPAC-NAMN	KONCENTRATION	KLASSIFICERING – FÖRORDNING (EC) NR 1272/2008 OCH DIREKTIV 2004/37/EC
CAS-nr: 14808-60-7 CE-nr: 238-878-4 CAS-nr: 14464-46-1 CE-nr: 238-455-4	Kristallint kisel (SiO ₂): Kvarts och kristobalit	1–10 %	STOT RE 2, H373 STOT SE 3, H335 Cancerogen 1A, H350i
CAS-nr: 13463-67-7 CE-nr: 236-675-5	Titandioxid (TiO ₂)	0–2,5 %	Cancerogen 2, H351i

(*) Europeiska unionens tribunal beslutade i sin dom den 2022-11-23 att upphäva klassificeringen av titandioxid som cancerframkallande kategori 2 genom inandning. Denna ändring väntar på att inkluderas i förordning (EC) 1272/2008.

Blandningskomponenter som omfattas av yrkeshygieniska gränsvärden: Avsnitt 8. Den fullständiga texten till denna faroinformation finns i avsnitt 16.

4. Första hjälpen

4.1 Beskrivning av första hjälpen

För det färdiga materialet krävs inga särskilda åtgärder, men det finns vissa krav för bearbetning och beredning, som anges nedan:

Allmänna rekommendationer:

Ha etiketten eller säkerhetsdatabladet till hands när du ringer nödnumret eller kontaktar en läkare.

Flytta den drabbade personen bort från exponeringskällan. Ge personen frisk luft och vila. Ge inte den drabbade något att dricka om personen i fråga är medvetslös.

Symptomer av förgiftningen kan uppstå efter exponeringen, vilket innebär om det finns anledning att vara orolig eller om personen fortfarande mår dåligt, uppsök då en läkare samt visa läkaren SDS för denna produkt.

Inandning:

Andas inte in damm som bildas genom materialbearbetning. Om förgiftningssymptom uppträder, flytta den drabbade ut ur exponeringsområdet och se till att personen får lite frisk luft. Använd assisterad andning om den drabbade får en allvarlig reaktion. Uppsök läkarvård om symptomen förvärras eller kvarstår.

Kontakt med huden:

Tvätta noggrant med tvål och vatten.

Kontakt med ögonen:

Skölj ögonen rikligt med rumstempererat vatten i minst 15 minuter. Hindra den drabbade personen från att gnugga eller stänga ögonen. Om den drabbade använder kontaktlinser bör dessa avlägsnas om de inte fastnat i ögonen, eftersom de annars kan orsaka ytterligare skada. Uppsök läkarvård om symptomen förvärras eller kvarstår.

4.2 Huvudsakliga symptom; akuta och fördröjda effekter

Inandning:

Under den mekaniska bearbetningen av denna produkt, särskilt ifall bearbetningsrekommendationerna att använda vatten och lämpliga luftfiltrerings- och ventilationssystem inte följs, kan en liten mängd mineraldamm och kristallint kisel stanna kvar i luften. Långvarig kontakt och/eller storskalig inandning av detta respirabla damm kan orsaka pneumokonios, lungfibros (allmänt känd som silikos), lungcancer, kronisk obstruktiv lungsjukdom och njursjukdom. De huvudsakliga symptomen på silikos är hosta och andningssvårigheter (se avsnitt 11).

4.3 Läkarvård och särskilda behandlingar som bör ges omedelbart

Om du är osäker eller om symptomen kvarstår, uppsök sjukvård.

5. Brandbekämpningsåtgärder

5.1 Brandsläckare

Brandbeständig: EN 13501-1 kategori: A2, s2, d0.

Lämpliga brandbekämpningsverktyg: Alla lämpliga verktyg för att bekämpa den typ av brand det gäller. Polyvalenta pulverläckare rekommenderas.

5.2 Faror som är specifika för ämnet eller blandningen

Inte brandfarligt. Ingen farlig termisk sönderdelning.

5.3 Rekommendationer för brandmän

Om en brand konstateras: beroende på brandens storlek kan det vara nödvändigt att bära komplett skyddsutrustning och en fristående andningsapparat. Åtminstone minimala anordningar och verktyg för nödsituationer måste finnas tillgängliga (brandfilter, portabel förbandslåda osv.) i enlighet med R.D.486/1997 och senare föreskrifter.

Personlig skyddsutrustning:

Beroende på branden.

6. Åtgärder att vidta vid oavsiktligt utsläpp

6.1 Personliga försiktighetsåtgärder, skyddsutrustning och nödförfaranden

Ej tillämpligt. Det färdiga materialet medför inga spridningsrisker.

6.2 Försiktighetsåtgärder för miljön

Ej tillämpligt. Det färdiga materialet medför inga spridningsrisker.

6.3 Inneslutningsmetoder och utrustning vid rengöring

Ej tillämpligt. Det färdiga materialet medför inga spridningsrisker.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Personlig skyddsutrustning: Avsnitt 8.

Avfallshantering: Avsnitt 13.

7. Hantering och förvaring

7.1 Försiktighetsåtgärder för säker hantering

Manuell hantering:

Hantering av Silestone® XM kräver inga särskilda åtgärder. Användaren bör ta ansvar för att genomföra en riskbedömning i enlighet med föreskrifter om riskförebyggande på arbetsplatsen.

Det rekommenderas att vidta de försiktighetsåtgärder som anges nedan:

- Säkra hanteringssystem (kran, rack med säkerhetsstänger, osv.) ska användas. Bärselar bör vara hållbara och väl skyddade, eftersom detta material har större skärförmåga än natursten.
- Personlig skyddsutrustning ska användas. Bär hjälm, skyddsskor, skyddsglasögon och handskar när du hanterar och förvarar Silestone®.

Bearbetning och installation:

Arbetsgivare till professionella arbetare som behandlar materialet ska förse arbetsplatsen med relevanta arbetsmiljöåtgärder för att begränsa arbetstagarnas exponering för damm och respirabelt kristallint kisel och för att säkerställa att arbetsplatsen följer tillämpliga lokala bestämmelser i denna fråga.

Det är mycket viktigt att mekanisk bearbetning av materialet under bearbetning och installation utförs med hjälp av verktyg med integrerat vattentillförselsystem, och/eller med dammsugningssystem på verktyget. Okontrollerad torr mekanisk bearbetning måste undvikas, eftersom det damm som bildas kan innehålla respirabelt kristallint kisel (SiO₂).

Dammexponeringen bör övervakas och kontrolleras med hjälp av lämpliga kontrollåtgärder, till exempel:

- Maskiner och verktyg med vattenförsörjningssystem eller "vätmetoden", med lämpligt vattenbehandlingssystem.
- Naturliga ventilationssystem och/eller ventilationssystem med forcerad luft som säkerställer att luften i arbetsområden förnyas.
- Rengöring och underhåll. Användning av dammsugnings- och/eller vattenreningsystem; sopning och användning av tryckluft bör undvikas, liksom andra metoder som kan orsaka luftburet damm. Införa program för förebyggande underhåll i anläggningar för att säkerställa lämplig ordning, renlighet och driftförhållanden för arbetsutrustning.

Vid arbete med materialet rekommenderas det att konsultera "Guide om god praxis", som finns tillgänglig via webbsidan osh.coesentino.com eller på begäran från leverantören av detta säkerhetsdatablad.

Dessa åtgärder och denna guide är dock inte fullständiga eller ersätter juridiska skyldigheter avseende hälsa och säkerhet enligt tillämpliga lokala bestämmelser.

7.2 Säkra lagringsförhållanden, inklusive eventuella inkompatibiliteter

Inga specifika förhållanden behövs för säker förvaring, förutom förvaring i ett slutet och täckt område. Undvik hårda stötar som kan förstöra materialet.

Produkten omfattas inte av direktiv 2012/18/EU (SEVESO III).

7.3 Särskilda slutanvändningar

Det finns inga specifika rekommendationer för slutanvändning.

8. Exponeringskontroll/individuell skydd

8.1 Kontrollparametrar

Exponeringsgränser i arbetet:

EU-direktiv 2004/37/EG ändrades genom EU-direktiv 2017/2398, 2017-12-27 för att inkludera ett gränsvärde för yrkesmässig exponering för den del av kristallint kisel som är respirabelt till 0,1 mg/m³ (vid 20 °C och 101,3 kPa).

RESPIRABLA DAMMPARTIKLAR I EUROPEISKA UNIONEN:

ÄMNE	INDIKATORER	LAND/MYNDIGHET	EXPONERINGSGRÄNSER I ARBETET 8H TWA (mg/m ³)
Kristallint kisel: Kvarts Respirabel del	CAS-nr: 14808-60-7 CE-nr: 238-878-4	Österrike, Estland, Finland, Tyskland ² , Norge, Slovenien, Spanien	0,05
		Belgien, Tjeckien, Danmark, Frankrike, Grekland, Ungern, Irland, Italien, Litauen, Luxemburg, Polen, Rumänien, Slovakien, Sverige, Storbritannien	0,1
		Bulgarien	0,07
		Cypern ¹	10k/Q
		Nederländerna	0,075
		Portugal	0,025
		Schweiz	0,15
		Turkiet	10 mg/m ³ / %SiO ₂ + 2
		Malta ³	-
Kristallint kisel: Kristobalit Respirabel del	CAS-nr: 14464-46-1 CE-nr: 238-455-4	Österrike, Belgien, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Tyskland ² , Grekland, Litauen, Norge, Rumänien, Slovenien, Spanien, Sverige	0,05
		Tjeckien, Ungern, Irland, Italien, Luxemburg, Polen, Slovakien, Storbritannien	0,1
		Bulgarien	0,07
		Malta ³	-
		Nederländerna	0,075
		Portugal	0,025
		Schweiz	0,15
Inert damm Ej angivet Respirabel del		Österrike, Danmark, Frankrike, Grekland, Nederländerna, Norge, Portugal	5
		Belgien, Italien, Spanien	3
		Bulgarien, Irland, Storbritannien	4
		Tyskland ⁴	0,5
		Litauen, Rumänien	10
		Luxemburg, Schweiz	6
		Malta ³	-

Källa: IMA-Europa. <https://ima-europe.eu/eu-policy/health-and-safety/dust-and-oels/>.

Status: Februari 2022. (1) Q: kvarts procent - K = 1; (2) Bedömningskriterium (referensvärde); (3) Vid behov hänvisar de maltesiska myndigheterna till värden från Storbritannien för OELVs som inte finns i den maltesiska lagstiftningen; (4) Definierad för en densitet på 1 g/cm³, d.v.s. för mineraler med en gemensam densitet på 2,5 g/cm³, en beräknad OEL på 1,25 mg/m³ tillämpas. Belgien kommer att tillämpa exponeringsgräns 0,05 mg/m³ för kvarts från 01/09/2025.

Respirabla dammpartiklar i USA:

ÄMNE	KVARTS (RESPIRABELT)	KRISTOBALIT (RESPIRABELT)	INERT DAMM (RESPIRABELT)
CAS-nr	14808-60-7	14464-46-1	-
OSHA - PEL (8 timmar TWA)	0,05 mg/m ³	0,05 mg/m ³	5 mg/m ³
NIOSH - REL (10 timmar TWA)	0,05 mg/m ³	0,05 mg/m ³	-
ACGIH - TLV (8 timmar TWA)	0,025 mg/m ³	0,025 mg/m ³	-
Antagen av/lag namn	Se avsnitt 16		
OEL-namn (om specifikt)	Tillåten exponeringsgräns (Permissible exposure limit, PEL) / Rekommenderad exponeringsgräns (Recommended exposure limit, REL) / Tröskelgränsvärde (Threshold Limit Value, TLV)		

Källa: OSHA:s tillättna exponeringsgränser - Kommenterade tabeller <https://www.osha.gov/annotated-pels>

Respirabla dammpartiklar i Australien och Nya Zeeland:

ÄMNE	Krystallint kisel: Kvarts	Krystallint kisel: Kristobalit
CAS-NR	14808-60-7	14464-46-1
AUSTRALIEN OEL	Respirabelt damm 0,05 mg/m ³ (8 timmar TWA)	Respirabelt damm 0,05 mg/m ³ (8 timmar TWA)
STANDARDER FÖR EXPONERING PÅ ARBETSPLETSEN I NYA ZEELAND.	Respirabelt damm 0,025 mg/m ³ (8 timmar TWA)	Respirabelt damm 0,025 mg/m ³ (8 timmar TWA)

Källa: Standarder för exponering för luftburna föroreningar på arbetsplatsen (uppdatering 2019-12-16) – Safe Work Australia: <https://www.safeworkaustralia.gov.au/doc/workplace-exposure-standards-airborne-contaminants-2024>; Standarder för exponering på arbetsplatsen på Nya Zeeland och biologiska exponeringsindex: <https://www.worksafe.govt.nz/topic-and-industry/monitoring/workplace-exposure-standards-and-biological-exposure-indices/>

Respirabla dammpartiklar i Brasilien:

O limite de tolerância para poeira respirável, expresso em mg/m³, é dado pela seguinte fórmula:

$$L.T.R. = \frac{8}{\% \text{ quartzo} + 2} \text{ mg/m}^3$$

O limite de tolerância para poeira total (respirável e não – respirável), expresso em mg/m³, é dado pela seguinte fórmula:

$$L.T.T. = \frac{24}{\% \text{ quartzo} + 3} \text{ mg/m}^3$$

Siempre será entendido que "Quartzo" significa sílica livre cristalizada.

Fonte: NR15 – Atividades e Operações Insalubres Anexo n.º 12
Portaria 3214/78 – Limites de Tolerância para Poeiras Minerais.

Andra ämnen med en gräns för exponering på arbetsplatsen:

ÄMNE	INDIKATORER	LAND/ MYNDIGHET	MILJÖGRÄNS – DAGLIG EXPONERING
Sot/kolsvart	CAS-nr: 1333-86-4 CE-nr: 215-609-9	Spanien	3,5 mg/m ³
		USA	3,5 mg/m ³
Titandioxid	CAS-nr: 13463-67-7 CE-nr: 643-044-1	Spanien	10 mg/m ³
		USA	15 mg/m ³ (totalt damm)
Kalciumkarbonat	CAS-nr: 1317-65-3 CE-nr: 615-782-4	USA	5 mg/m ³ (respirabel fraktion)
Järn(III)oxid (damm och rök), som järn (Fe)	CAS-nr: 1309-37-1 CE-nr: 215-168-2	Spanien	5 mg/m ³
		USA	5 mg/m ³

Källa: USA: Källa: OSHA:s tillåtna exponeringsgränser –
Kommenterade tabeller <https://www.osha.gov/annotated-pels>;
Spanien: Instituto Nacional de Salud y Seguridad en el Trabajo: www.insst.es

För att få aktuella specifika gränser eller begränsningar för länder som inte anges här, kontakta behörig hälso- och säkerhetspersonal eller den lokala tillsynsmyndigheten i landet i fråga. Exponeringsnivåerna för arbetsplatsen häri tillhandahålls endast i informationssyfte. De är inte bindande och behöver inte vara helt korrekta.

8.1.2 Ytterligare exponeringsgränser under användningsförhållanden

DNEL; exponering för människor: Ingen information tillgänglig.

PNEC-värden. Miljöexponering: Ingen information tillgänglig.

8.2 Exponeringskontroll**Allmänna åtgärder:**

Konsultera kompetent hälso- och säkerhetspersonal för att övervaka exponeringen för mineral- och damm, samt damm som innehåller krystallint kisel. Minska uppkomsten av luftburet damm så mycket som möjligt. Använd slutna områden för bearbetning, lokal avluftning eller andra tekniska kontroller för att hålla partikelkoncentrationen i luften under de exponeringsgränser som anges i tillämpliga föreskrifter. Om användarens verksamhet skapar damm, rök eller ånga, använd ett ventilationssystem för att säkerställa att exponeringen för luftburna partiklar ligger under exponeringsgränsen. Vidta organisatoriska åtgärder, såsom att skilja dammproducerande områden från områden som ofta besöks av personalen.

Arbetskläder ska tas av och tvättas separat.

Personlig skyddsutrustning:**1. Andningskydd:**

Lämplig andningskyddsutrustning med partikelfilter enligt föreskrifter EN 143:2001 och dess revideringar EN 143/AC 2002, EN 143/AC 2005 (typ P3), eller N95, R95, P95 eller över enligt Occupational Safety and Health Standard OSHA 29 CFR 1910.134, godkänd av NIOSH, P1-, P2-skydd eller högre enligt Australian AS /NZS 1716), eller likvärdigt skydd som överensstämmer med relevant tillämplig lokal lagstiftning.

Använd lämpligt andningskydd även vid arbete med vatten som en dammreduktionsåtgärd vid bearbetning av Silestone® XM.

2. Handskydd:

Användning av mekaniska skyddshandskar rekommenderas för att förhindra att skadas av bitar under hantering.

3. Ögonskydd:

Användning av ögonskydd rekommenderas i inlighet med EN166:2001, Occupational Safety and Health Standard OSHA 29 CFR 1910.133, eller likvärdigt skydd som uppfyller tillämpliga relevanta lokala föreskrifter.

4. Hudskydd:

Hudskydd behövs inte, men användning av arbetskläder som förhindrar att damm kommer i kontakt med huden rekommenderas. Tvätta händer och ansikte med tvål och vatten för att ta bort damm från bearbetningen innan raster och i slutet av arbetsskiften.

Arbetskläder:

Vid bearbetning av Silestone® XM, använd arbetskläder av ett tyg som inte samlar damm. Rengör inte med tryckluft, använd dammsugningsmetoder. Använd gummistövlar om arbete ska utföras i våta områden under vattenbearbetning.

9. Fysiska och kemiska egenskaper

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

Informationen i detta avsnitt avser produkten, såvida den inte särskilt anges som information om ett ämne.

Fysisk aspekt:

Fysiskt tillstånd vid 20 °C: Fast

Mönster: Fast enligt rad

Färg: Enligt rad

Lukt: Luktfri

Luktgräns: Ej tillämpligt*

Produktens egenskaper:

Densitet (EN-14617-1): 2133-2460 kg/m³

Dynamisk viskositet: Ej tillämpligt*

pH: Ej tillämpligt*

Ångtäthet vid 20 °C: Ej tillämpligt*

N-oktanol/vattenfördelningkoefficient vid 20 °C: Ej tillämpligt*

Vattenlöslighet vid 20 °C: Ej tillämpligt*

Nedbrytningstemperatur: Ej tillämpligt*

Smältpunkt/frys punkt: Ej tillämpligt*

Explosiva egenskaper: Inte explosivt

Oxiderande egenskaper: Oxiderar inte

Partikelegenskaper: Ej tillämpligt*

Volatilitet:

Kokpunkt vid atmosfäriskt tryck: Ej tillämpligt*

Ångtryck vid 20 °C: Ej tillämpligt*

Avdunstningshastighet vid 20 °C: EJ TILLÄMPLIGT*

Brännbarhet:

Flampunkt: Inte brandfarligt

Brännbarhet (fast, gas): Ej tillämpligt*

Spontan förbränningspunkt: Ej tillämpligt*

Lägre förbränningsgräns: Ej tillämpligt*

Övre förbränningsgräns: EJ TILLÄMPLIGT*

(*) Ej tillämpligt: Inte tillämplig på grund av produktens art, ger ingen information om dess farlighet.

9.2 Övrig information

Vattenabsorption (EN-14617-1): $\leq 0,05 \% W_4$.

Böjhållfasthet (EN-14617-2): $\geq 25 \text{ MPa}$.

Termisk expansionskoefficient (EN-14617-11): $(27-46) \cdot 10^{-6} \text{ } ^\circ\text{C}^{-1}$.

10. Stabilitet och reaktivitet

10.1 Reaktivitet

Inte reaktiv under normala lagrings- och användningsförhållanden.

10.2 Kemisk stabilitet

Stabil under normala lagrings- och användningsförhållanden.

10.3 Potential för farliga reaktioner

Inga farliga reaktioner förväntas.

10.4 Villkor som ska undvikas

Förvara inte utomhus eller använd för utomhusbruk eftersom UV-strålning kan påverka materialet. Undvik hårda stötar som kan orsaka brott. Undvik att utsätta materialet för höga temperaturer, då det kan göra att det försämras. I avsedd slutlig användning, placera inte varma föremål eller kastruller som nyligen tagits av hällen på ytan; använd ett underlägg.

10.5 Inkompatibla material

Ingen information tillgänglig.

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter

Ingen känd.

11. Information om toxicitet

11.1 Tokikologiska effekter

a) Akut toxicitet:

Uppfyller inte klassificeringskriterier.

UPPSKATTNING AV AKUT TOXICITET (ATE) FÖR BLANDNINGEN

Muntlig ATE	> 2 000 mg/kg
Dermal ATE	> 2 000 mg/kg
Inandning ATE	Ingen information tillgänglig

KRISTALLINT KISEL (SiO₂): KVARTS, KRISTOBALIT

Muntlig LD ₅₀	> 2 000 mg/kg vikt (råtta)
Dermal LD ₅₀	> 2 000 mg/kg vikt (kanin)
Inandning LC ₅₀	Det finns inga särskilda uppgifter om akut toxicitet som skulle möjliggöra ett 100 % kategoriskt beslut om klassificeringen för akut toxicitet genom inandning för någon form av kristallint kisel. Ingen akut toxicitet vid inandning förväntas baserat på extrapoleringar av OECD-kompatibla studier utförda med ett ämne som innehåller 45 % kristobalit utan tecken på dödlighet. På grund av detta gör oron för djurens välbefinnande ytterligare experiment oförslagna.

b) Frätning på huden eller hudirritation:

Enligt aktuella uppgifter är klassificeringskriterierna inte uppfyllda.

c) Allvarlig ögonskada eller ögonirritation:

Enligt aktuella uppgifter är klassificeringskriterierna inte uppfyllda.

d) Andnings- eller hudkänslighet:

Enligt aktuella uppgifter är klassificeringskriterierna inte uppfyllda.

e) Specifik organtoxicitet (Specific Target Organ Toxicity, STOT) – upprepade exponering:

Respirabelt damm från produkterna Silestone® XM klassificeras som STOT RE 2, med en halt av kristallint kisel som är 1–10 %.

Långvarig och/eller stor inandning av den respirabla delen av mineraldamm och kristallint kisel (< 10µm) kan orsaka pneumokonios och lungfibros såsom silikos, samt försämra andra luftvägsbesvär (bronkit, emfysem, osv.). Det huvudsakliga symptomet på silikos är minskad lungkapacitet.

Långvarig eller storskalig exponering för damm som innehåller respirabelt kristallint kisel kan öka risken för andra sjukdomar såsom kronisk obstruktiv lungsjukdom (KOL), autoimmuna sjukdomar och njursjukdom.

f) Specifik organtoxicitet (Specific Target Organ Toxicity, STOT) – enstaka exponering:

Denna produkt klassificeras som STOT SE 3 enligt kriterierna i förordning (EG) nr 1272/2008.

Damm som genereras genom mekanisk bearbetning av detta material kan orsaka irritation i luftvägarna om lämpliga skyddsåtgärder inte vidtas.

g) Cancerogen:

→ Kvarts och kristobalit (SiO₂):

Långvarig eller storskalig exponering för damm som innehåller respirabelt kristallint kisel kan orsaka lungcancer.

MATERIALKLASSIFICERING	KRISTALLINT KISEL (KVARTS OCH KRISTOBALIT)
Direktiv 2004/37/CE	Cancerogen. Kategori 1A.
IARC	Grupp 1. Cancerogen för människor
NTP	Kända för att vara cancerogen
OSHA	Ja. Regleras som cancerogen
ACGIH	A2. Misstänks vara cancerframkallande för människor
WES	6.7A Bekräftat cancerogen. (r)
HCIS	Cancerogen kategori 1A

Beroende på färgen på Silestone® XM-materialet kan små mängder titanoxid (< 2,5 %) finnas i produkten. Dessa kan släppas ut i luften tillsammans med damm under mekanisk bearbetning.

→ Titandioxid:

Frekvent inandning av rök/damm under en längre period kan öka risken för att utveckla luftvägssjukdomar, även om epidemiologiska studier gjorda på arbetare vid titandioxidproduktion inte har kunnat påvisa detta.

Bevis på cancerframkallande ämnen har rapporterats hos gnagare som exponerats för mycket höga koncentrationer. Två stora epidemiologiska studier utförda på arbetare vid titandioxidproduktion i USA och Europa kunde inte påvisa en ökad risk för lungcancer. IARC och Europeiska kemikaliemyndigheten klassificerade TiO₂ som cancerframkallande kategori 2 via inandning.

Europeiska unionens tribunal beslutade i sin dom den 2022-11-23 att återkalla klassificeringen av titandioxid som kategori 2 cancerframkallande genom inandning. Denna ändring väntar på att inkluderas i förordning (EC) 1272/2008.

h) Mutagenicitet i könsceller:

Enligt aktuella uppgifter är klassificeringskriterierna inte uppfyllda.

i) Reproduktiv toxicitet:

Enligt aktuella uppgifter är klassificeringskriterierna inte uppfyllda.

j) Fara vid inandning:

Enligt aktuella uppgifter är klassificeringskriterierna inte uppfyllda.

11.2 Information om andra faror

Hormonstörande egenskaper: Inte relevant.

Övrig information: Inte relevant.

12. Miljöinformation

12.1 Toxicitet

Silestone® XM är inte giftiga för miljön.

Det rekommenderas särskilt att vattenkylda verktyg används för mekanisk bearbetning, tillsammans med lämpliga luftfiltrerings- och ventilationssystem, för att förhindra att dammiga områden bildas.

12.2 Varaktighet och nedbrytbarhet:

Ej tillämpligt.

12.3 Möjlig bioackumulering

Ej tillämpligt.

12.4 Markens rörlighet

Ej tillämpligt.

12.5 Resultat av PBT och vPvB utvärdering

Denna blandning anses inte vara långlivad, bioackumulerbar eller giftig (PBT). Denna blandning anses inte vara speciellt långlivad eller bioackumulerbar (vPvB).

12.6 Hormonstörande egenskaper

Ej tillämpligt.

12.7 Andra negativa effekter

Ingen känd.

13. Överväganden vid bortskaffande

Metoder för avfallshantering:

I enlighet med EU-direktiven 2006/12/EC och 2018/850, samt spansk lag 7/2022 från den 8 april och dess överensstämmelse med R.D. 646/2020 från den 7 juli, får defekta produkter och avfallsprodukter, tillsammans med små delar, bortskaffas i deponier för icke-farliga material. Slammet som produceras vid våtbearbetning av materialet bör bortskaffas i deponier för icke-farliga material.

Små delar klassificeras som 01 04 13 i European List of Waste (LoW),

och slam klassificeras som 01 04 99. Oavsett, skaffa information och respektera tillämplig lokal lagstiftning för hantering av avfall.

Silestone® XM förpackningar måste kasseras enligt tillämpliga lokala standarder. I allmänhet ska de placeras i behållare som är specifika för avstötning av papper eller plast om de kan återvinnas.

14. Transportinformation

ADR-RID, IMDG, IATA: Ej reglerad.

FN-nummer eller ID-nummer: Ej reglerad.

Officiell FN-transportbeteckning: Ej reglerad.

Klassificering av faror vid transport: Ej reglerad.

Förpackningsgrupp: Ej reglerad.

Miljöfaror: Förorening av havet: Nej.

Särskilda försiktighetsåtgärder för användare: Ej reglerad.

Bulktransport enligt IMO-instrument: Ej tillämpligt.

15. Information om regelverk

15.1 Särskilda hälso-, säkerhets- och miljöbestämmelser eller lagstiftning som rör ämnet eller blandningen**Internationell lagstiftning:**

→ Globalt harmoniserat system för klassificering och märkning av kemikalier (GHS) (Senaste utgåvan 2017) – FN.

Tillämplig EU-lagstiftning:

- EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS förordning (EG) nr 1907/2006 (REACH) av den 18 december 2006 rörande registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier, uppdaterad i enlighet med förordning (EU) 2015/830 från den 28 maj 2015, som ändrar förordning (EG) nr 1906/2006.
- EU-direktiv 2004/37/EG, ändrat genom EU-direktiv 2017/2398, 27/12/2017.
- Förordning (EG) nr 1907/2006 REACH, bilaga XIV Förteckning över ämnen som omfattas av godkännande, med senare ändringar: Inte förekommande, eller inte förekommande i reglerade kvantiteter.
- Förordning (EG) nr 1907/2006, bilaga XVII, Ämnen som omfattas av restriktioner för tillverkning, utsläppande på marknaden och användning: Inte förekommande, eller inte förekommande i reglerade kvantiteter.
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP) av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar.
- KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EU) 2016/918 av den 19 maj 2016 om ändring, i syfte att anpassa sig till den tekniska och vetenskapliga utvecklingen, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar.

Särskild lagstiftning i USA:

- Säkerhets- och hälsoföreskrifter för byggande 1926.1153 (www.osha.gov/laws-regs/regulations/standardnumber/1926/1926.1153).
- Hälso- och säkerhetsstandarder för arbetsplatsen (Occupational Safety and Health Standards) 1910.1053 (<https://www.osha.gov/laws-regs/regulations/standardnumber/1910/1910.1053>).
- Californian Safe Drinking Water and Toxic Enforcement Act (från 1986) – proposition 65:

WARNING: Denna produkt kan utsätta dig för kemikalier inklusive kristallint kisel och titandioxid (luftburna partiklar av respirabel storlek), som av delstaten Kalifornien har fastställts orsaka cancer. För mer information gå till www.P65warnings.ca.gov

Särskild lagstiftning i Australien och Nya Zeeland:

- Australien informationssystem för farliga kemikalier (Australia Hazardous Chemical Information System, HCIS) – Farliga kemikalier: <http://hcis.safeworkaustralia.gov.au/>
- Australiens arbetsmiljöregler 2016 – Farliga kemikalier (andra än bly) som kräver hälsoövervakning.
- Standarder på arbetsplatsen i Nya Zeeland (Workplace Exposure Standards, WES): <https://worksafe.govt.nz>
- Nya Zeelands lagstiftning gällande farliga ämnen och nya organismer (Hazardous Substances and New Organisms (HSNO) Act) – klassificering av kemikalier.

15.2 Utvärdering av kemikaliesäkerhet

Leverantören har inte gjort någon bedömning av kemikaliesäkerheten.

16. Övrig information**16.1 Lagstiftning som är tillämplig för säkerhetsdatablad**

Detta säkerhetsdatablad har utarbetats i enlighet med BILAGA II- Vägledning för sammanställning av säkerhetsdatablad i förordning (EG) 1907/2006 (REACH), uppdaterad i enlighet med förordning (EU) nr 2015/830 av den 28 maj 2015, och i enlighet med GHS ver. 7 (2017).

16.2 Lagstiftningstexter och formuleringar som ingår i avsnitt 3 Förordning nr 1272/2008 (CLP)

STOT RE 2: Specifik organtoxicitet (upprepad exponering). Kategori 2.
 STOT SE 3: Specifik organtoxicitet (enstaka exponering). Kategori 3.
Cancerogen 1A: Cancerogen. Kategori 1A.
Cancerogen 2: Misstänks vara cancerframkallande för människor.
 H373: Kan orsaka organskador (lungor) genom lång eller upprepad exponering (via inandning)
 H350i: Kan orsaka cancer vid inandning.
 H351i: Misstänks orsaka cancer via inandning.
 H335: Kan orsaka irritation i luftvägarna.

16.3 Förkortningar och akronymer

ACGIH: Föreningen för främjande miljö och hälsa på arbetsplatsen (Association Advancing Occupational and Environmental Health).
ADR: Europeiskt avtal om internationell transport av farligt gods på vägar.
CAS: Chemical Abstracts Service (Division of the American Chemical Society).
LC50: Dödlig koncentration, 50 procent.
CLP: Europeiska förordningen om klassificering, märkning och förpackning av kemiska ämnen och blandningar.
LD50: Dödlig dos, 50 procent.
DNEL: Härladd nivå utan effekt (REACH).
GHS: Globalt harmoniserat system för klassificering och märkning av kemiska produkter (FN).
HCIS: Australiens informationssystem för farliga kemikalier (Australia Hazardous Chemical Information System, HCIS).
HCS: Standarden för meddelande om fara.
HMIS: Identifieringssystem för farligt material.
IARC: Internationella byrån för cancerforskning (International Agency for Research on Cancer).
IATA: Internationella luftfartsförbundet (International Air Transport Association).
vPvB: Mycket långlivade, mycket bioackumulerbara ämnen.
NFPA: Nationella brandskyddsföreningen.
NTP: Tekniska anmärkningar om förebyggande åtgärder.
OEL: Exponeringsgränser i arbetet.
FN: Förenta nationerna.
OSHA: Administrationen för säkerhet och hälsa på arbetet (Occupational Safety and Health Administration).
PBT: Långlivade, bioackumulerbara och giftiga ämnen.
PNEC: Förväntad koncentration utan effekt (REACH).**REACH:** Förordning om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier.
RID: Bestämmelser om internationell transport av farligt gods på järnväg.
WES: Standarder för exponering på arbetsplatsen i Nya Zeeland.

16.4 Huvudsakliga källor

- <http://esis.jrc.ec.europa.eu>
- <http://echa.europa.eu>
- <http://europa.eu>
- <http://echemportal.org>
- <http://toxnet.nlm>
- <http://inchem.org>
- <http://epa.gov>
- <https://www.osha.gov>
- <http://insh.es>
- Nationella institutet för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen (NIOSH).
- IARC-publikationer. Övergripande utvärdering av cancerogenitet.
- Tillgång till EU-lagstiftning, <http://eur-lex.europa.eu>
- Europeiskt avtal om internationell transport av farligt gods på vägar.

16.5 Metoder för informationsutvärdering

Artikel 9 Förordning nr 1272/2008 (CLP):

Klassificeringen av blandningen baseras i allmänhet på beräkningsmetoder med hjälp av ämnesdata i enlighet med kraven i förordning (EG) nr 1272/2008. Om det finns uppgifter tillgängliga för någon blandning eller om viktningen av testerna kan användas för klassificeringen, kommer detta att anges i det relevanta avsnittet i säkerhetsdatabladet. Se avsnitt 9 för fysikalisk-kemiska egenskaper, avsnitt 11, för toxikologisk information och avsnitt 12 för miljöinformation.

16.6 Riskklassificeringssystem i enlighet med NFPA och HMIS

Hälsa: 1.

Brännbarhet: 0.

Reaktivitet: 0.

16.7 Annan relevant information

Konsultera COSENTINO GLOBAL, S.L.U. (info@cosentino.com) om du har några frågor, eller innan du använder eller levererar detta material till andra applikationer som inte diskuteras här.

Informationen i detta dokument är, såvitt vi vet, aktuell och exakt. Vi kan dock inte gå i god för de rekommendationer eller förslag som ges här, eftersom användningsförhållandena för materialet ligger utanför vår kontroll. Dessutom bör innehållet i detta säkerhetsdatablad inte tolkas som en rekommendation för att använda någon produkt som bryter mot lagen, säkerhetspraxis eller nuvarande patent som reglerar något material eller dess användning.

Mottagaren av materialet är ansvarig för att kontrollera sin egen efterlevnad av relevanta regler och föreskrifter.

Informationen i detta säkerhetsdatablad får under inga omständigheter användas för att garantera specifika egenskaper eller generera ett avtalsförhållande.

Detta säkerhetsdatablad (SDS) är i enlighet med CLP-förordningen (CE) nr 1272/2008 och det globalt harmoniserade systemet för klassificering och märkning av kemiska produkter (GHS).

För mer information, kontakta Cosentino Global, S.L.U. och följ instruktionerna i Guide om god praxis vid bearbetning av material som finns tillgänglig på webbplatsen osh.cosentino.com.

Du kan hitta mer information om riskerna med respirabelt kristallint kisel på:

- Riktlinjer för god praxis för avtalet om skydd av arbetares hälsa genom god hantering och användning av kristallint kisel och produkter som innehåller det, utgivet av European Network on Silica, NEPSi (<http://www.nepsi.eu/>).
- Tekniskt förebyggande täcker blad 890 av den spanska nationella Institutet för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen: <http://www.insh.es/InshtWeb/Contenidos/Documentacion/FichasTécnicas/NTP/Ficheros/821a921/890w.pdf>
- OSHA Standard för respirabelt kristallint kisel: www.osha.gov/dsg/topics/silicacrystalline/index.html
- Californian Safe Drinking Water and Toxic Enforcement Act (från 1986) – Proposition 65: <https://oehha.ca.gov/chemicals/silica-crystalline-respirable>
- Safe Work Australia - Crystalline silica and silicosis: <https://www.safeworkaustralia.gov.au/safety-topic/hazards/crystalline-silica-and-silicosis>

COSENTINO®

Ctra. Baza a Huerca-Overa, km 59 / 04850
Cantoria - Almeria (Spanien) / Tel.: +34 950 444 175
info@cosentino.com / www.cosentino.com

(*) Få information om NSF-certifierade färger på www.nsf.org

REV. 01 - 02/2024